

Besprekingsverslag

Gespreksdatum	9 september 2020	Verzenddatum	16 september 2020
Ons kenmerk	20200909	Notulist	Mark van den Broek
	Volgende vergadering	28 oktober 2020	
Aanwezig	Jan Kerkhof – Voorzitter JKE Mark van den Broek – Ambtelijk secretaris - Meierijstad MVB Will Peters WPE Cor van Laarhoven CVL Harrie Boot HBO Marius Strijbosch MSB Rolf Vonk RVO Mari Thijssen MTH Theo van Gerven – vergunningverlener – Meierijstad TVG Gerard van Asperen – Externe deskundige t.b.v. agendapunt 9.1 GVA Belanghebbenden agendapunt 3.1/ 3.3 – 9.1		
Afwezig	-		
Kopie aan	Aan- en afwezigen Coby van der Pas – Wethouder Erfgoed & Monumenten Marieke Vossen – Thema directeur Ruimte & Economie – Meierijstad Anja Saris-Bronts – Leidinggevende Gebiedsontwikkeling & Planologie - Meierijstad Gerard van Asperen / Sjeff van Griensven / Frans van de Veerdonk - Externe deskundigen		
Onderwerp	21 ^e vergadering Monumentencommissie Meierijstad		
1. Opening	De voorzitter opent de vergadering en heet aanwezigen welkom.		
2. Vaststellen agenda			
2.1	In verband met de aanwezigheid van belanghebbenden worden de agendapunten 9.1 en 3.1/3.3 met voorrang behandeld.		
2.2	Er worden 2 agendapunten toegevoegd: 3.3 Ingekomen brief Pieter Dijkema Stichting inzake ontwikkelingen De Goede Herderkerk 9.3 Conditiemeting Kerkstraat 11 te Sint-Oedenrode		
3. Ingekomen stukken / mededelingen			
3.1	De Goede Herderkerk – Collegebesluit 2017 De commissie heeft kennisgenomen van de publicaties in de MooiRooi Krant aangaande de ontwikkelingen omtrent De Goede Herderkerk en het collegebesluit waarin de randvoorwaarden voor de herontwikkeling zijn vastgelegd.		
3.2	Erfgoedmonitor 2019 beschikbaar De commissie heeft hiervan kennis genomen.		

3.3 Brief Pieter Dijkema Stichting

De Pieter Dijkema Stichting heeft in een brief aan de stakeholders welke in diverse rollen betrokken zijn bij de herontwikkeling van De Goede Herderkerk zich nadrukkelijk uitgesproken tegen deze plannen. Zij zijn van mening dat het monumentale karakter en het onderscheidende van deze kerk nog meer dan de buitenzijde is gelegen in het interieur en de belevingswaarde aan de binnenzijde. Inmiddels zijn een aantal steunbetuigingen aan de Pieter Dijkema Stichting ontvangen. Deze zullen aan de commissie worden verstrekt.

De heer Nelissen, krijgt het woord en stelt zich voor als secretaris van de dit jaar opgerichte Pieter Dijkema Stichting. Hij licht toe dat met de geplande woningbouw de architectuur van de kerk teniet wordt gedaan. Hij vraagt zich af 'Welke waarde voor de commissie het belangrijkst is, de financiële of de architectuur?' In zijn beleving is er in Sint-Oedenrode zeker behoefte aan een plek voor samenkomst zoals De Goede Herderkerk dit is. De stichting wil voorkomen dat men over 50 jaar spijt heeft van de huidige ontwikkelingen. Hij hoopt dan ook op een wijs besluit en dat kerk behouden kan blijven in zijn huidige vorm.

De voorzitter dankt de heer Nelissen voor zijn toelichting en blikt terug op de presentatie van de plannen door de initiatiefnemer op 30 maart 2020 en licht toe dat er toen door de commissie geen definitief standpunt is ingenomen maar wel is gesproken over een positieve grondhouding tegenover de beoogde woningbouw in de kerk. 'Ondertussen draait de wereld door'. De commissie is van mening dat aan de voorkant rekening dient te worden gehouden met hetgeen ingebracht door de Pieter Dijkema Stichting.

4. Verslag vergadering 8 juli 2020

- 4.1 **4.1 / 9.1 Ham 5-7 te Erp** **MSB** blijft van mening dat hier onvoldoende handhavend is opgetreden en vraagt naar de huidige stand van zaken. Hij vraagt zich af hoe geloofwaardig het monumentenbeleid nu hier zonder vergunningen al een grote vijver is gegraven en sloopwerkzaamheden hebben plaatsgevonden bij twee gemeentelijke monumenten (Ham 7 en het bakhuis bij Ham 5) door een eigenaar die eerder bij een Rijksmonument in Veghel de regels heeft overtreden. **CVL** reageert aanvullend dat ook in PEM verband dit onderwerp regelmatig terugkeert. **MVB** geeft aan dat naar aanleiding van het vorige gesprek met de portefeuillehouder inmiddels met Toezicht en Handhaving is gesproken en met de burgemeester als eindverantwoordelijke voor dit taakveld. Er wordt een afspraak gemaakt met de portefeuillehouder, de senior toezichthouder en de commissie om gezamenlijk deze zaken door te spreken. **MVB** vraagt om vooraf de besprekpunten aan hem te verstrekken zodat de toezichthouder zich kan voorbereiden en waar nodig ook inhoudelijk kan reageren.
- 4.2 **8.5 Knapenhoek 4 te Sint-Oedenrode**
CVL geeft aan dat niet alleen de verkeerssituatie hier aandacht vraagt, maar dat inmiddels ook door de archeologische werkgroep aandacht hiervoor is gevraagd. Er is sprake van een locatie met een hoge verwachtingswaarde.
- 4.3 **9.2 Cultuurhistorische waarde Rijsingen 13 te Sint-Oedenrode / Splitsingsvoorstel**
Aanvullend wordt opgemerkt wordt dat aan dit pand al veel is 'gemorreld' aan één zijde is bijvoorbeeld sprake van een zinken muurafdekker terwijl deze aan de andere zijde deze ontbreekt. **HBO** geeft aan dat het plan terug is gekomen in de gecombineerde commissie en daar vooralsnog is aangehouden.

5. Actiepunten

- 5.1 Geen bijzonderheden

6. Actiepunten portefeuillehouder

- 6.1 Geen bijzonderheden

7. Terugkoppeling stand van zaken/ reactie op:

7.1 Voortgang Erfgoedvisie

MSB betreurt het dat de livestream niet werkte en dat hij daardoor de presentatie niet kon volgen. Bij het doornemen van de presentatie zag hij tot zijn verbazing dat bij de actiepunten reeds een onderverdeling was gemaakt tussen actiepunten welke noodzakelijk (wettelijk verplicht) zijn en de overige actiepunten. In zijn beleving zou het zo moeten zijn dat er juist een extra inspanning gepleegd zou moeten worden om deze visie en het uitvoeringsplan zo krachtig mogelijk weg te zetten. Alleen aan de wettelijke eisen voldoen levert een erg mager erfgoedbeleid op.

MVB licht dat het juist de bedoeling is geweest om hier een gradatie in aan te brengen, dit om reden dat de visie een periode van een groot aantal jaren beslaat en wellicht niet voor alle actiepunten direct middelen beschikbaar zijn. **RVO** geeft aan dat zijn inleiding positief is ontvangen door de aanwezige raadsleden, het is belangrijk om een mechanisme in werking te stellen zodat er meer inwoners zich stakeholder voelen. **CVL** benadrukt de noodzaak om dit proces snel af te gaan ronden.

7.2 Terugkoppeling Archeologie verwachtingskaarten

MSB vraagt af wat er nieuw is in het Pilotproject? (**Noot notulist:** terugkoppeling van projectleider gekregen. Het belangrijkste verschil is dat ook voor leken bij het raadplegen van de kaart direct inzichtelijk dient te worden gemaakt waarom welke verwachtingswaarde op een bepaald perceel van toepassing is).

7.3 Terugkoppeling Cultuur Historische waarden kaarten

MTH benadrukt het belang dat de Cultuurhistorische Waarden Kaarten, de Erfgoedvisie en de natuur- en landschapsvisies op elkaar dienen te worden afgestemd en bij voorkeur zonder een grote tussenperiode dienen te worden vastgesteld.

7.4 Opstellen kerkenvisie, normaalgesproken volgt later deze maand uitsluitel over toekenning van de aangevraagde subsidie. Omdat de kerkenvisie vormvrij is en ook kan worden ingezet voor de toekomst van ander religieus erfgoed zal een deel van de concretisering van de behoefte voor Meierijstad deel uitmaken van de projectopdracht. De commissie wordt bij voorkeur vroegtijdig in het traject betrokken.

8. Ter informatie advisering gezamenlijke commissie Welstand / Monumenten:

8.1 Gestelseweg 14-16 te Schijndel – Voldoet

8.2 Damianenweg 24 te Sint-Oedenrode – Gespreksnotitie 9 juli 2020

8.3 Damianenweg 24 te Sint-Oedenrode – Voldoet mits 23 juli 2020

MSB merkt op dat de beukenhaag aan de voorzijde niet haaks op de gevel dient te staan, dit is bevorderlijk voor de eenduidige uitstraling van het erf. **CVL** plaatst kanttekeningen bij de naar boven doorlopende ramen aan de achterzijde. **HBO** geeft aan dat door de initiatiefnemer is verwezen naar vergelijkbare situaties in Meierijstad waar dit ook is toegestaan. **MTH** geeft aan de bijbehorende woningen summier zijn uitgewerkt. **HBO** antwoordt dat om deze reden het advies luidt 'Voldoet mits'.

8.4 Deken van Miertstraat 4-8 te Veghel (klooster) – Gespreksnotitie

De commissie herhaalt teleurgesteld te zijn in het feit dat zij niet betrokken is geweest bij de totstandkoming van het raadsbesluit waarin de uitgangspunten voor de herontwikkeling zijn vastgesteld. Daarnaast vraagt de commissie aandacht voor de roekenkolonie welke in het park is gehuisvest. (**Noot notulist:** in de Quickscan natuurtoets welke deel uitmaakt van het BP wordt aangegeven dat hierna nader onderzoek zal worden verricht. Voor het overige verwijst de commissie naar de reactie welke door **RVO** namens de commissie is opgesteld en als bijlage aan dit verslag is toegevoegd.

8.5 Gasthuisstraat 15 te Veghel – Aangehouden

8.6 Pater Visserslaan 17 te Mariaheide – Aangehouden

MSB vraagt of het een bewuste keuze is om de potstaldeur en de deur naar de voorstal niet terug te brengen. **HBO** antwoordt dat men aanvullende tekeningen heeft opgevraagd alvorens een definitief advies uit te brengen.

8.7 HAVS te Sint-Oedenrode – Voldoet mits

De commissie is blij om te zien dat aan de Dommel en de Eerschotsestraat appartementen achterwege blijven. **CVL** en **MTH** geven aan dat het plan naar tevredenheid van en in samenspraak met plaatselijke betrokkenen is verbeterd.

8.8 AH Borchmolendijk te Sint-Oedenrode – Voldoet mits

MTH meldt dat er in samenspraak met ondermeer Roois Cultureel Erfgoed en 'De Oude Vrijheid' en een 'ultieme poging' wordt ondernomen om de oude molenstroom terug te brengen en het ook het molenwiel weer met de Dommel te verbinden.

8.9 Lindendijk 5 te Sint-Oedenrode – Gespreksnotitie

De commissie vraagt of er voor dit pand al een cultuurhistorische waardenstelling is opgesteld, waarin de aanwezige waarden zijn vastgelegd. De bouwdeskundigen geven aan dat hier om gevraagd is. **CVL** plaatst kanttekeningen bij de naam 'Lindehuis' ter vervanging van de naam aanduiding van de (voormalige) melkfabriek. De architect bevestigt dat de huidige naam aanduiding blijft gehandhaafd.

8.10 Hopstraat 13 te Schijndel – Voldoet

9. Verzoek om advies c.q. stand van zaken van de volgende objecten:

9.1 Esdonkstraat 2 te Eerde

In de commissievergadering van 8 juli 2020 bleven na de behandeling van dit plan de volgende knelpunten over:

- 1. Realisatie van een extra woning onder het dak van de kerk in combinatie met het plaatsen zonnepanelen en het aanbrengen van een glazen dak op de apsis.
- 2. De aansluiting van de 'pastorie' op het schoolgebouw
- 3. De aansluiting van het schoolgebouw op de kerk
- 4. De dakhelling van 'de pastorie'

Naar aanleiding hiervan heeft er op 16 juli 2020 een afspraak plaatsgevonden tussen de architect en de bouwdeskundigen van de monumentencommissie. Dit heeft er toe geleid dat er nu sprake is van een aangepast plan waarbij:

- 1. De extra woning onder het dak van de kerk in combinatie met het plaatsen zonnepanelen en het aanbrengen van een glazen dak op de apsis is komen te vervallen
- 2. De aansluiting van de 'pastorie' op het schoolgebouw, is aangepast en deze op de 1^e verdieping terug is versmald
- 3. De aansluitdetails van het schoolgebouw op de kerk zijn aangepast
- 4. Er door de architect op grond van foto's onderzoek is gedaan naar de oorspronkelijke dakhelling en deze naar aanleiding hiervan is aangepast.

De commissie is positief met deze uitkomsten van het overleg van 16 juli 2020 en kan instemmen met het nu voorliggende plan voor wat betreft de nieuwbouw buiten de kerk met het voorbehoud dat er nog een nader onderzoek volgt naar de dakhelling van 'de pastorie'.

Voor wat betreft het kerkgebouw zijn er voor de commissie nog een aantal vragen welke op dit moment nog onbeantwoord zijn.

De belangrijkste hierbij is dat nog onvoldoende inzichtelijk is wat de daadwerkelijke werkzaamheden zijn aan de kerk en welke gevolgen dit heeft voor het monument. Daarom vraagt de commissie aan de initiatiefnemer het volgende:

- A. Een waardenstelling van het kerkgebouw
- B. Een uitgewerkt restauratieplan
- C. Een verdere uitwerking van de nieuw te realiseren ruimten in de kerk
- D. Inzicht in de wijze waarop de kapel wordt behouden
- E. Inzicht in de wijze waarop de nieuwe toegang naar de kapel in de rechterzijgevel wordt gerealiseerd

In reactie op de punten genoemd onder A t/m. C geeft de heer Van den Tillaart van LA Architecten aan dat men zich in eerste instantie heeft gericht op het uitwerken van de stukken welke benodigd zijn voor het kunnen op starten van de bestemmingsplanprocedure, een traject van tenminste 26 weken. Om vervolgens te starten met de verdere uitwerking van de stukken benodigd voor het verkrijgen van de omgevingsvergunning, een traject waarvoor een aanzienlijk kortere termijn geldt. De commissie hecht er nadrukkelijk aan dat de onder A t/m. C vermelde stukken deel uitmaken van de aanvraag omgevingsvergunning.

Op voorhand geeft de heer Van den Tillaart aan dat het streven is om zoveel mogelijk van de oorspronkelijke buitengevel van de kerk te handhaven en de restauratie zoveel als mogelijk in één fase uit te voeren gelijktijdig met de nieuwbouw.

Voor wat betreft hetgeen genoemd onder D & E geldt dat dit wordt uitgewerkt door een collega architect waarbij de huidige stand van zaken op dit moment voor hem onbekend is. De commissie vraagt vervolgens of er wel sprake is van een aanvraag omgevingsvergunning waarvan ook de onder D & E genoemde zaken deel uitmaken. De heer Van den Tillaart bevestigt dat dit het geval zal zijn.

Op voorhand wordt bij het kerkgebouw aandacht gevraagd voor de volgende zaken:

- 1. Is het mogelijk om de werkkast en de berging op de begane grond elders onder te brengen zodat dit niet ten koste gaat van de kapel?
- 2. Is het mogelijk om de breedte van doorgangen tussen vanuit de nieuwbouw naar de kerk af te laten wijken van het bovenliggende raam zodat dit nadrukkelijker leesbaar wordt als een latere toevoeging, ook mag dit als doorbraak leesbaar blijven.

Vervolgens komt vanuit de commissie de vraag of waarde en het bewustzijn van de aanwezigheid van een aantal monumentale bomen in de nabijheid van de nieuwbouw in voldoende mate op het netvlies staan bij initiatiefnemer en toekomstig gebruiker. De heer Van den Tillaart geeft aan dat dit het geval is en dat er door Pius Florus onderzoek is gedaan naar de conditie van deze bomen en dat er op grond van deze rapportages is gekozen om extra afstand tot deze bomen te houden waardoor deze in de toekomst nog verder kunnen groeien.

De commissie concludeert dat het doorlopen proces van de afgelopen 2 jaar niet de schoonheidsprijs verdient gezien grote hoeveelheid stukken en bedenkingen. Zij hoopt dit traject nu achter zich te kunnen laten en ziet met belangstelling de verdere uitwerking van de plannen voor de kern tegemoet.

9.2 Esdonkstraat 2 te Eerde – ingekomen reactie ‘St. Vrienden van de Eerdse kerk’

Aansluitend aan de behandeling van dit agendapunt is door de heer Krol namens de Stichting Vrienden van de Eerdse kerk in de vergadering een alternatief ontwerp ingebracht, dit ontwerp is vervolgens door hem toegelicht. Dit alternatief heeft met name betrekking op het ontwerp van de nieuwbouw.

Deze ingebrachte stukken en bijbehorende toelichting zijn voor kennisgeving aangenomen

9.3 Conditiemeting Kerkstraat 11 te Sint-Oedenrode

Op 30 maart 2020 is door de commissie gevraagd of het rechterdeel van Kerkstraat 11 te Sint-Oedenrode niet gehandhaafd kan worden. Naar aanleiding hiervan heeft de opdrachtgever een inspectierapport laten opstellen. De commissie heeft kennis genomen van deze rapportage en betreurt het dat deze rapportage niet tot andere inzichten heeft geleid dan het doorzetten van de voorgenomen sloop plannen. Omdat het pand niet als object is beschermd kan de commissie op dit moment er enkel voor waken dat de nieuwbouwplannen passen binnen het beschermde stad- en dorpsgezicht. **MTH** houdt een pleidooi voor het behoud van de karakteristieke perenboom op het achtererf. In plaats van deze te kappen dringt hij er op aan om deze te verplaatsen naar bijvoorbeeld ‘De Kienehoef’. Met de kennis welke in Sint-Oedenrode aanwezig is inzake boomverplaatsingen zou dit toch mogelijk moeten zijn.

10. Verzoek om advies inzake subsidieaanvragen van de volgende objecten:

10.1 N.v.t.

11. Rondvraag

11.1 **MTH** geeft aan dat de verslagen van Platform en Landschap niet meer worden doorgestuurd. Hij vraagt om deze verslagen te ontvangen.

11.2 **MTH** vraagt aandacht voor het feit dat alleen in voormalige gemeente Veghel de (voor-) bescherming van waardevolle bomen is geregeld. De gemeente maakt vooralsnog schijnbaar geen gebruik van de door de raad geboden gelegenheid om bomen zonder formele status een zgn. voorbescherming te kunnen geven.

- 11.3 **MTH** geeft aan dat er een provinciaal project is voor de bescherming van monumentale bomen en vraagt waarom Meierijstad hieraan niet deelneemt.
- 11.4 **MTH** vreest dat de ontsluiting van het achter terrein tussen kerk en pastorie te Olland ten koste zal gaan van een monumentale beuk en vraagt om een integrale benadering.
- 11.5 **MTH** heeft met verbazing kennisgenomen van een kapvergunning welke is verleend voor de kap van een monumentale t.h.v. Markt 28 te Sint-Oedenrode. Ogenschijnlijk lijkt deze Linde niets te markeren, ook is er geen overleg hierover geweest met Roois Landschap of het Platform Natuur en Landschap.
- 11.5 **CVL** geeft aan dat het gebruik van de luchtbehandelingsinstallatie van het Paulus Gasthuis vragen oproept en dat men hiervoor de juiste contactpersoon bij de gemeente niet kan bereiken.
- 11.6 **MSB** vraagt aandacht voor de behoudens waardige grafmonumenten op het gemeentelijke kerkhof te Erp. Op dit moment blijven in goed overleg met de gemeente een aantal van deze monumenten behouden. Hij vraagt zich af of deze medewerking kan worden geborgd zodat bij een personeels- of beleidswijziging geen nadelige gevolgen heeft of dat het beter is om toch op enigerlei wijze een status aan deze grafmonumenten toe te kennen.

12. Sluiting

Om 22.20 uur sluit de voorzitter de vergadering.

ACTIELIJST – Vergadering d.d. 9 september 2020

Afgehandeld actiepunt blijft na afhandeling éénmalig doorgestreept staan.

Nummer	Actie	Verantwoordelijk
2-9.	Aandacht voor bescherming niet aangewezen waardevolle en beeldbepalende objecten.	MVB / Allen
4-11.3	Stand van zaken m.b.t. het verplaatsen van de boerderij Morgenstraat 2 te Keldonk i.v.m. aanleg N279.	MVB

ACTIEPUNTEN PORTEFEUILLEHOUDER – Zie verslag d.d. 6 mei 2020 onder 6.1 t/m. 6.4

Nummer	Actie	Verantwoordelijk
4-10.1	Kerkenproblematiek onder de aandacht te brengen van het college.	MVB
4-11.1	Aandacht voor onderhoudstoestand Kasteel 'Henkeshage'	MVB
7. 3.2	Nota "Bouwen aan het verhaal van het Duits Lijntje	MVB
15-8.5	Toezicht & Handhaving bij monumenten	

Bijlage:

Reactie op agendapunt 8.4

8.4 Deken van Miertstraat 4-8 te Veghel (klooster) – Gespreksnotitie

Ten aanzien van de monumentale panden het volgende:

In reactie op het ambtelijk advies wordt aangegeven dat er een adviesrol is voor zowel Rijksdienst als monumentencommissie -op gelijkwaardig niveau. Goed om te horen. Graag de bouwplannen t.a.v. de rijksmonumentale panden tijdig betrekken in de plannen.

In het advies wordt aangegeven, dat er vragen gesteld zijn door dhr. Van Asperen over overleg met het parochiebestuur. Opdrachtgever merkt op dat er veel informatieavonden met de buurt georganiseerd zijn en dat parochiebestuur op de hoogte had kunnen zijn. Dit is een ontwijkend antwoord. Ook heemkundekring of monumentencommissie zijn bijvoorbeeld niet actief uitgenodigd als zijnde 'niet-buren'. Hier is in mei 2020 door de commissie ook op gereageerd. Betrokkenheid van het kerkbestuur als buurman doet er toe, want de ontwikkelingen hebben invloed op de kerkenbiotoop van de Lambertuskerk. Het gaat hier om het meest waardevolle historische gebouw en wellicht ensemble in het centrum. Laten we daarom zéér kritisch zijn op de ontwikkelingen.

Over de nieuwe ontwikkelingen het volgende:

T.a.v. het aangevulde beeldkwaliteitsplan zien we de relaties met de gekozen thema's terug. Goed om te zien dat er met betrekking tot het binnenterrein gerefereerd wordt aan de historische bebouwing van het ziekenhuis en kloosterterrein. We zien de transformatie van het terrein echter niet als een op zichzelf staande herontwikkeling van het kloosterterrein, maar als een cruciale schakel in de stedenbouwkundige structuur van het Veghelse dorpshart. Die evidentie -behalve het openen van de tuin voor het publiek- wordt gemist in de visies op de ontwikkeling. We missen altijd de relatie van het plan met de Deken van Miertstraat. Die zien we niet terugkomen in het beeldkwaliteitsplan en het ontwerp van bouwblok E. En daarmee is dit nog steeds het minst geslaagde onderdeel in het masterplan. Zowel in hoogte, vorm, bouw materiaal, ontwerp zien we hier geen enkele aansluiting bij de historische centrumstructuur en de hele reeks met monumenten die er op een rij ligt. Er is meer studie en meer relatie met de omgeving nodig voor dat bouwblok. Het is jammer dat de provincie in haar reactie niet aan de mogelijkheden refereert om hier te voorzien in een meer integrale aanpak. Het lijkt wel of de materie te complex is. Het lijkt er eveneens op dat ook de gemeente Meierijstad niet bij machte lijkt om op een meer integrale aanpak van plannen te sturen. De zusters zijn tevreden over de invulling van hun nalatenschap en dat het refereert aan hun kernwaarden. Maar het valt op -de provincie benoemt het zelfs- dat de financiële haalbaarheid boven de cultuurhistorische waarde gaat.

Namens de monumentencommissie,

Rolf Vonk